

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

13. november 2008

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv – 94/19/EF - om ændring af direktiv om indskudsgarantiordninger, for så vidt angår dækningsniveau og udbetalingsfrist – KOM(2008) 661

Resumé

Forslaget har til formål at øge mindstebeskyttelsen på EU-plan ved indskud i et kreditinstitut.

Beløbsgrænsen foreslås forhøjet fra 20.000 euro til 50.000 euro med øjeblikkelig virkning. Fra 31. december 2009 foreslås en yderligere forhøjelse til 100.000 euro. Direktivet følger en hasteprocedure, således at direktivet kan træde i kraft den 31. december 2008.

1. Baggrund og indhold

Forslaget blev fremlagt onsdag den 15. oktober 2008. Forslaget vil revidere direktiv 94/19/EF om indskudsgarantiordninger. Forslaget er baseret på Traktatens art. 47, stk. 2 og er omfattet af art. 251 – den fælles beslutningstagning. Direktivet følger en hasteprocedure, således at direktivet kan træde i kraft den 31. december 2008. Indskudsdirektivet har til formål at beskytte indskydere, hvis et kreditinstitut (herefter institut) går i betalingsstandsning eller konkurs.

Som følge af udviklingen og uroen på finansmarkederne enedes ECOFIN den 7. oktober 2008 at tage de nødvendige skridt til at få genoprettet tilliden til den finansielle sektor og beskytte indskydere, blandt andet ved, at alle medlemsstater, foreløbigt for en periode på mindst et år, skulle stille indskudsgaranti til enkeltpersoner for et beløb på mindst 50.000 euro, idet mange medlemslande dog besluttede at forhøje deres minimumsdækning til mindst 100.000 euro.

Forslaget vil

- reducere tidsfristen for udbetalinger af dækkede beløb,
- fjerne muligheder for at beregne selvrisko hos indskydere,
- øge minimumsdækningen og ændre dækningsområdet, og
- fremme samarbejde mellem EU-landenes garantiordninger.

Udbetalingsfrister

Det foreslås at reducere udbetalingsfristen til tre dage uden mulighed for forlængelse. Det foreslås, at fristen løber fra det tidspunkt, hvor tilsynene har konstateret, at et berørt institut efter deres opfattelse ikke er i stand til at tilbagebetale indskud, eller en domstol har afsagt kendelse, som indebærer,

at indskydernes mulighed for at hæve deres indskud over for instituttet suspenderes.

Selvrisiko hos indskydere

Det foreslås at fjerne muligheden for at indføre et selvriskoelement hos indskydere. Princippet om selvrisiko har destabiliseret indskyderes tryghed ved at have anbragt midler hos kreditinstitutter.

Dækning

Det foreslås at hæve minimumsdækningen i to trin. Pr. 15. oktober 2008 skal dækningen være mindst 50.000 euro. Pr. 31. december 2009 skal dækningen forhøjes til mindst 100.000 euro.

Det foreslås, at medlemslandene kan udelukke indskud fra dækning eller kan nedsætte dækningen efter ændrede principper.

Det foreslås, at kun detailkunder skal være omfattet af dækningen. Detailkunder defineres som privat personer. Dog kan lande vælge, at andre kategorier af kunder bliver omfattet af dækningen.

Det foreslås at fjerne mulighed for højere eller mere omfattende dækning af indskud, fx fuldstændig dækning af visse indskud på grund af sociale årsager.

Det foreslås at ophæve følgende udelukkelsesmuligheder fra at være omfattet af dækning:

- Indskud fra finansieringsinstitutter
- Indskud fra forsikringselskaber, pensionsfonde og pensionskasser
- Indskud fra kommunale og regionale myndigheder
- Indskud fra institutter for kollektiv investering
- Indskud fra direktører og andre medlemmer af ledelsen, herunder nære pårørende, fra indehavere af mindst 5 % af kapitalen, fra de ansvarlige revisorer samt fra personer med lignende status i andre selskaber i samme koncern
- Indskud fra andre selskaber i koncernen
- Visse særligt forrentede indskud, som har bidraget til at forværre instituttets situation.

Det foreslås endvidere, at tilpasninger af beløbet, herunder midlertidige forhøjelser af dækningen, fremover henlægges til en komitologi-procedure, så der kan udvises handlekraft i nødsituationer.

Grænseoverskridende samarbejde

En filial af et udenlandsk institut kan tilslutte sig indskudsgarantiordningen i et andet EU-land (topping-up), hvis dækningen i værtslandet er højere end dækningen i instituttets hjemland. Adgangen til at tilslutte sig garantiordningen i værtslandet skal sikre, at institutterne kan konkurrere på samme vil-

kår. Det foreslås, at garantiordninger over landegrænserne er forpligtet til at samarbejde.

Direktivet følger en hasteprocedure, således at direktivet kan træde i kraft den 31. december 2008.

Det franske formandskab

Formandskabet arbejder blandt andet med overvejelser om en harmonisering af dækningsbeløbet og mindre ambitiøse udbetalingsfrister.

2. Europa-Parlamentets holdning

Forslaget er fremsendt til Europa-Parlamentet. Der foreligger endnu ikke oplysninger om, hvornår Europa-Parlamentet forventes at udtale sig.

3. Nærhedsprincippet

Formålet med forslaget er at indføre et højere beskyttelsesniveau for tilgodehavender i institutter. Fællesskabsindsatsen vil bidrage til finansiell stabilitet i EU. Dette mål kan ikke opnås i tilstrækkelig grad af medlemslandene alene. Kun med fællesskabslovgivning er det muligt at sikre, at institutter, som opererer i flere lande, er genstand for samme krav til garantiordninger, og på denne måde garantere lige vilkår, undgå unødvendige efterlevelseshyrer i forbindelse med aktiviteter på tværs af grænser og således fremme yderligere integration.

Der er tale om et direktiv, der ændrer i det gældende direktiv på området. Regeringens vurdering er, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Direktivforslagets område er reguleret i lov om en garantifond for indskydere og investorer med tilhørende bekendtgørelse.

Danmark har udelukket visse indskud fra at være omfattet af dækning. Der er tale om indskud fra direktører og bestyrelsesmedlemmer samt selskaber som indgår i koncern med det pågældende institut. Hertil kommer indskud fra indskydere eller investorer, der ejer 10 % eller mere af kapitalen. Endvidere udelukkes institutter, som er bidragspligtige til Garantifonden.

Endvidere har Danmark indført en mere omfattende dækning for så vidt angår visse særlige indskud, herunder skattebegunstigede opsparingsordninger og deponerede midler i forbindelse med huskøb.

5. Høring

Finansrådet (FR) støtter bestræbelserne på at reducere udbetalingsfristen af hensyn til indskydere, men den må fastsættes under skyldigt hensyn til det praktisk mulige. Tidsfristen ikke må sættes så kort, at det de facto bliver nødvendigt for garantiordningerne at have en større kassebeholdning. FR støtter øgning af dækningsbeløb til 50.000 euro, og er åbne over forhøjelse

af beløbet til 100.000 euro, såfremt der samles et flertal herfor mellem medlemslandene.

FR anbefaler, at de dækkede indskydere i direktivet omfatter såvel privatkunder som erhvervs-kunder. FR anbefaler, at der foretages en totalharmonisering heraf. FR støtter, at 'særlige indlån', herunder navnlig pensionsopsparing, fortsat omfattes af den fulde dækning.

FR finder, at tilpasninger af dækninger bør træffes efter den almindelige beslutningsprocedure. FR støtter, at implementering må sættes realistisk.

Dansk Aktionærforening støtter at ændre indskydergarantidirektivet med meget kort gennemførelsesfrist. Foreningen anbefaler, at udbetalingsfristen skal være højst en uge. Foreningen finder, at indskudsgaranti principielt bør være en bruttoordning uden mulighed for at modregne eventuelle lån eller kreditter. Foreningen anbefaler endvidere, at minimumsdækningen hæves til 50.000 euro hurtigst muligt, og at den hæves pr. 31. december til et beløb, der svarer til mindst 500.000 DKK. Endelig finder foreningen, at indskydergarantien principielt bør omfatte alle indskydere under dækningsområde.

6. Forhandlingssituationen

Formandskabet har foreslået følgende kompromiser:

Dækningsbeløb

Pr. 31. december 2011 foreslås dækningsbeløbet forhøjet og harmoniseret på 100.000 euro. Hvis kommissionens analyser skulle vise, at dette ikke er nødvendigt, skal kommissionen fremsætte forslag om, at denne forhøjelse og harmonisering ikke gennemføres. Spørgsmålet om dækning af særlige indlån drøftes med formandskabet.

Komitologibeføjelser

Det foreslås, at komitologi beslutninger vedrørende tilpasninger af dækningsbeløb kun kan finde anvendelse for tage højde for inflation. Det foreslås præciseret i teksten, at midlertidige forhøjelser for dækningsbeløb ved brug af komitologi kun finder anvendelse i perioder med finansiell uro.

Udbetalingsfrister

Det foreslås, at udbetalingsfristen sættes til 20 arbejdsdage. Det foreslås endvidere, at en garantiordning kan ansøge tilsynene om en forlængelse af tidsfristen i undtagelsestilfælde, dog ikke længere end 10 yderligere arbejdsdage.

Dato for at direktivet træder i kraft og skal være implementeret

Det foreslås, at medlemslandene sætter de nødvendige love og bestemmelser i kraft inden 30. juni 2009. Forhøjelsen af dækningsbeløb til mindst 50.000 euro træder dog i kraft 3 dage efter offentliggørelsen, og harmonise-

ring af dækningsbeløb til 100.000 euro træder eventuelt i kraft pr. 31. december 2011.

7. Dansk holdning

Udbetalingsfrister:

Danmark arbejder for at tydeliggøre grundlaget for, hvornår tidsfristen begynder. Danmark finder, at udbetalingsfristen bør reduceres, da de nuværende frister ikke imødekommer indskyderes behov og forventninger, men Danmark finder også, at fristen må sættes realistisk.

Danmark arbejder for at fastsætte udbetalingsfristen til mindst 7 dage fra kravet er behørigt efterprøvet.

Selvrisiko

Danmark støtter fjernelse af muligheden for at indføre selvrisiko på dækningen, således at indskyderen ikke bærer en vis procent af tabet.

Dækningsbeløb

Danmark kan støtte, at dækningsbeløbet i garantiordninger hæves til 50.000 euro, men kan ikke umiddelbart tilslutte sig, at dækningsbeløbet hæves til 100.000 euro.

Dækningsområde

Danmark arbejder for at skabe større klarhed om dækningsområdets udstrækning.

Danmark lægger afgørende vægt på, at medlemslandene fortsat skal have mulighed for i al væsentlighed at give en højere dækning til særlige indlån, herunder særligt pensionsopsparing.

Danmark arbejder for, at det fortsat er muligt at udelukke direktører og bestyrelsesmedlemmer samt selskaber, som indgår i koncern med det pågældende institut, fra dækningen. Hvis forslaget er at strømline ordninger i landene bør forslaget endvidere adressere "netting"- problemstillingen.

Danmark finder ikke, at ændringer af dækningsbeløb bør være underlagt den almindelige udvalgsprocedure samt i nødsituationer en særlig hasteprocedure i udvalgsregi. Da der er tale om væsentlige spørgsmål med stor betydning for institutterne bør spørgsmålene underlægges den almindelige fælles beslutningsprocedure. Medlemslandene kan frit aftale at øge dækningen, uden at det nødvendiggør en ændring af direktivet. Der vil altså også uden en sådan mulighed kunne reageres hurtigt.

Grænseoverskridende samarbejde

Danmark støtter at hjem- og værtlandsordninger samarbejder med hinanden for at sikre hurtig udbetaling.

Gennemførelsesfrist

Lovgivningsmæssigt vil det være meget vanskeligt at gennemføre direktivet i Danmark inden udgangen af året. Danmark arbejder for, at gennemførelsesfristen fastsættes realistisk.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lov om en garantifond for indskydere og investorer samt tilhørende bekendtgørelse skal ændres.

De statsfinansielle konsekvenser ligger endnu ikke klar. Udgifter til indskydergaranti dækkes af institutterne.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har til formål at fjerne utrygheden hos detailkunder til indskud af mellemstore beløb i institutterne. En større tillid er en forudsætning for normalisering af tilliden til den finansielle sektor. En større tillid til sektoren vil lette likviditeten, og på den måde være med til at genåbne interbankmarkedet.

På grund af forslagens hastende karakter er der ikke udarbejdet en konsekvensanalyse af forslagens virkninger.

Kommissionen skønner, at 90 procent af alle indskud hos forbrugere vil være omfattet af dækning, hvis dækningen øges til mindst 100.000 euro. Dette vil være en stigning på 25 procent-point i forhold til den nuværende situation.